

Halina Reijn

Mijn ex vroeg: waarom heb je op toneel alles gebruikt wat er tussen ons is gebeurd?

TEKST NOOR HELLMANN FOTO JÖRGEN CARIS

“Altijd, aan het eind van een vakantie, heb ik nachtmerries die elke acteur kent: je komt op en hebt geen kostuum aan, of je weet niet in welk stuk je staat. Het is de angst voor gebrek aan controle terwijl iedereen naar je kijkt. Het gekke is dat het op het podium altijd wel goed komt, je wordt heel helder als het mis gaat. Maar van tevoren is de spanning groot en ik denk dat de angst een uitweg zoekt via je dromen.

Het engste is om alleen op het toneel te staan, zoals ik nu weer ga doen in de monoloog ‘La voix humaine’. Daar heb ik veel nachtmerries over gehad. Ik droomde bijvoorbeeld dat ik moest repeteren, maar Ivo (regisseur Ivo van Hove, red.) was er niet. Of ik kwam op en kon me geen enkele zin meer herinneren. Als ik er alleen al over praat word ik gek.

Ik speel ‘La voix humaine’ met tussenpozen sinds 2009 en reis er de hele wereld mee rond. Meestal gaat Ivo mee, heel bijzonder is dat. Het is alsof we samen al jaren een soort huwelijksreis maken. De paar keer dat hij er niet bij was had ik het zwaar, zoals in Sydney. Ik zat daar met een jetlag in Chinatown in een hotel vol Aziaten. Het was zo onwerkelijk, ik leek wel beland in de film ‘Lost in Translation’. Ik kon er niet aarden, ik werd bang en kreeg paniekaanvallen. Dat

had ook te maken met de stemming waarin ik in de loop van de dag kom als ik dit stuk speel. Het verbale geweld erin is deprimerend.

Mijn personage heeft liefdesverdriet en verkeert in een existentiële crisis. Ze laat niet los en vernedert zichzelf. Je denkt steeds: hou op!

Het toont hoe ver je kunt gaan als je iets wilt bereiken wat zinloos is. Ook ik kan heel geobsedeerd zijn. In die zin is het voor mij een *cautionary tale*: ik herken er kanten van mezelf in die ik liever niet zou zien, maar het is te vergelijken met een verslaving. Je doet het jezelf aan.

Er is veel in de monoloog dat je één op één kunt toepassen als je zelf ongelukkig verliefd bent, dat maakt het spelen niet makkelijk. Destijds rond de première ging het uit met mijn vriend. Hij kwam kijken en vroeg: waarom heb je alles gebruikt wat er tussen ons is gebeurd? Ik zei: dit is een tekst van Cocteau van bijna honderd jaar geleden!

Bijzonder is dat mensen na afloop vaak hun hart bij mij uitstorten omdat ze zo geraakt zijn. Daar droom je van als acteur: dat toneel iets bewerkstelligt. Ik heb ook erg de behoefte collectief iets door te maken. Eigenlijk is toneel een soort nieuwe kerkbeleving.”

